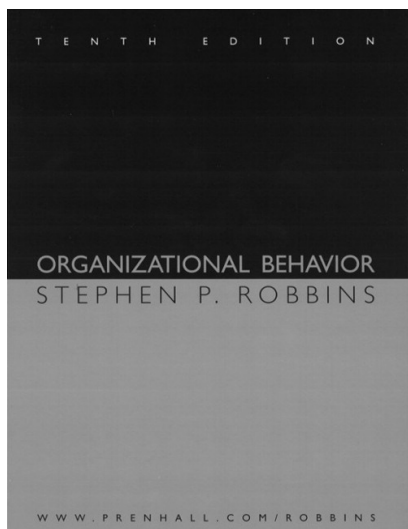

บทวิจารณ์หนังสือ เรื่อง “Organizational Behavior”

Organizational Behavior (Tenth Edition)

Prentice Hall, USA

Stephen P. Robbins (2003)

ธรรมวิมล สุขเสริม

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ท่านที่กำลังมองหาตำราสำหรับการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง “พฤติกรรมองค์กร (Organizational Behavior - OB)” ผู้เขียนขอแนะนำตำราชื่อ Organizational Behavior ซึ่งเขียนโดย Stephen P. Robbins ในเล่มที่จะนำมาวิจารณ์เป็นเล่มที่มีการตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 10 แล้ว ตำราเล่มนี้เป็นตำราที่มีการจำหน่ายดีที่สุดในโลก เนื่องจากรูปแบบการเขียนที่อ่านง่าย การใช้คำต่างๆ ไม่ค่อยเน้นการเขียนออกมาในภาษาทางวิชาการมากเกินไป มีการยกตัวอย่างของกรณีศึกษาต่างๆ ทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในช่วงท้ายของบทเรียนแต่ละบทยังมีบททดสอบความรู้เพื่อทบทวนประเด็นที่สำคัญของแต่ละบท

ในตำราเล่มนี้ มีการเขียนโดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ส่วน แต่ละส่วนจะประกอบไปด้วยบทเรียนต่างๆ แตกต่างกันไป เช่น ส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นบทนำ จะมีบทเรียน 1 บท เพื่อแนะนำเกี่ยวกับ “พฤติกรรมองค์กร” คืออะไร? ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาในระดับปัจเจกบุคคล ประกอบด้วย 6 บทเรียน เช่น พฤติกรรมปัจเจกบุคคลเบื้องต้น ค่านิยม ทักษะ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน นวัตกรรมและอารมณ์ความรู้สึก การรับรู้และการตัดสินใจในระดับปัจเจกบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจพื้นฐาน และการสร้างแรงจูงใจ ในส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาในระดับกลุ่ม มีทั้งหมด 7 บทเรียน เช่น พฤติกรรมกลุ่มเบื้องต้น การทำงานเป็นทีม การสื่อสารภาวะผู้นำ อำนาจและการเมือง ความขัดแย้งและการเจรจา ส่วนที่ 4 เป็นการศึกษาในระดับองค์กร อันประกอบด้วย 4 บทเรียน คือ โครงสร้างขององค์กรเบื้องต้น การออกแบบงานและเทคโนโลยี นโยบายและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กร และส่วนสุดท้ายเป็นส่วนที่ 5 เรื่อง พลวัตองค์กร มีเพียง 1 บทเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงองค์กรและการบริหารจัดการในขณะที่เกิดความตึงเครียดในองค์กร

จากเนื้อหาที่ได้อ่านในตำราเล่มนี้ ทั้งผู้แต่งตำราและผู้เขียนที่ได้ใช้เล่มนี้ในการเรียนและการสอนเห็นว่า เป็นตำราที่เหมาะสมในการใช้ในการเรียนการสอนได้ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับ “การศึกษาถึงพฤติกรรมของคนในองค์กร” นอกจากนี้ ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจหลักการ แนวคิด ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่ผู้เขียนตำราได้รวบรวมมาไว้ในเล่มนี้ได้ได้ง่ายและรวดเร็ว และที่สำคัญมากในตำราชุดนี้ มีการมอบแผ่นซีดีที่ผู้อ่านสามารถนำไปฝึกฝนหรือเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยในแผ่นซีดีจะมีทั้งแบบทดสอบและบทเฉลยของข้อคำถามต่างๆ ซึ่งเหมาะกับอาจารย์ หรือแม้แต่ นักศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม ในการนำไปใช้สำหรับการเรียนการสอนในเนื้อหาของรายวิชาดังกล่าวนี้อาจมีในบริบทของประเทศไทย อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน หรือเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับประเด็นวัฒนธรรมของประเทศไทย เนื่องจากในบางกรณีศึกษาจะมีการเขียนบนวัฒนธรรมของทางตะวันตก ซึ่งบางครั้งนักศึกษา หรือผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาอาจจะมองไม่เห็นภาพได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้สอนอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยน หรือยกตัวอย่างในบริบทของประเทศไทยร่วมด้วย เนื่องจากเป็นตำราที่มีการตีพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 2003 บางกรณีศึกษาอาจจะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม จากการที่ได้ใช้ตำราในการเรียนและการสอน จะมีบางกรณีศึกษาที่เป็น “กรณีศึกษาแบบคลาสสิก” คือ สามารถที่จะนำมาใช้ยกตัวอย่าง หรือให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ตลอด แม้ช่วงเวลาจะผ่านไปหลายปี จึงเป็นความพิเศษของตำราเล่มนี้

ในการใช้ภาษาที่เขียน ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น หรือแม้แต่ผู้แต่งตำราเองยังบอกว่า ภาษาที่ใช้เขียนได้ใช้คำศัพท์ง่ายๆ หรืออาจจะเรียกว่า “คำศัพท์สำหรับการสนทนา” ซึ่งจะมีระดับความเข้าใจที่ง่ายกว่าภาษาเขียนเชิงวิชาการ ดังนั้น จึงทำให้ผู้อ่านสามารถที่จะอ่านตำราเล่มนี้ได้อย่างสนุกสนาน เหมือนอ่านนวนิยาย คือ มีความรู้สึกว่าได้อ่านตำราวิชาการ แต่ขณะเดียวกันท่านสามารถที่จะซึมซับหลักการ แนวคิด หรือแม้แต่ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้เขียนตำราได้สอดแทรกเข้าไปในเรื่องราวต่างๆ ประกอบกับรูปภาพที่สดใส การจัดหน้าที่สวยงาม มองดูแล้วชวนให้อ่านไม่เหมือนตำราทางวิชาการทั่วไป ที่มีแต่ตัวหนังสือเต็มไปหมด ดังนั้น จึงไม่แปลกใจว่า ทำไมตำราเล่มนี้จึงขายดีที่สุดในโลก ซึ่งเล่มที่ผู้เขียนใช้เป็นประจำ เป็นฉบับที่มีการตีพิมพ์สำหรับจำหน่ายในต่างประเทศ และเหมาะแก่นักศึกษาต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นที่ชื่นชอบแก่นักศึกษาต่างชาติ

นอกจากนี้ ในส่วนที่ผู้เขียนชื่นชอบในตำราเล่มนี้ คือ ส่วนภาคผนวกที่ผู้เขียนตำราได้นำเสนอเกี่ยวกับการวิจัยในประเด็นของพฤติกรรมองค์กร (Research in Organizational Behavior) ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้สนใจจะทำงานวิจัยในด้านนี้ โดยท่านสามารถพิจารณาถึงประเด็น หรือสาระสำคัญในการทำงานวิจัยในสาขาวิชานี้ และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ งานเขียนที่ได้เขียน หรือแม้แต่หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่ปรากฏในเล่มล้วนแล้วแต่ผ่านกระบวนการวิจัยมาแล้วทั้งสิ้น ดังนั้น จึงน่าจะเชื่อถือได้ว่า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เหล่านี้ สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรได้จริง ซึ่งในงานวิชาการแล้ว การเรียนการสอนที่ดี ผู้สอนควรจะมีการทำวิจัย อันจะเป็นการช่วยเปิดโลกทัศน์ให้มากยิ่งขึ้น สามารถที่จะมองเห็นสิ่งใหม่ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการถ่ายทอดที่ชัดเจน ถูกต้องยิ่งขึ้นไป

โดยสรุปของการวิจารณ์ตำราเล่มนี้ ผู้เขียนมีความชื่นชอบและจะนึกถึงทุกครั้งเมื่อต้องการทบทวนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ “พฤติกรรมองค์กร (Organizational Behavior - OB)” หรืออาจจะกล่าวได้ว่า ตำราเล่มนี้เป็นคัมภีร์สำหรับผู้เขียนในการใช้เป็นแนวทางในการสอน หรือแม้แต่การทำวิจัย โดยใช้เป็นคัมภีร์ในการทบทวนหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาองค์กร ซึ่งเหมาะกับนักศึกษาและผู้อ่านทุกระดับ โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่ไม่ได้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ท่านจะอ่านอย่างเข้าใจและสนุกกับการอ่านตำราเหมือนอ่านนวนิยาย จะมองหาคำราดิสก์เล่มที่เกี่ยวกับรายวิชานี้ ขอให้ถึง “Organizational Behavior by Stephen P. Robbins”